

Ebeveyne Bağlanma ve Sosyal Onay İhtiyacının Kişilerarası Yeterliği Yordayıcılığı

The Extent to Which Attachment to Parents and the Need for Social Approval Predict Interpersonal Competence

Kemal BAYTEMİR*, Burcu KARAŞAR**, Selahiddin ÖĞÜLMÜŞ***

Öz: Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinde ebeveyne bağlanma ve sosyal onay ihtiyacının kişilerarası yeterliğin yordayıcıları olarak araştırılmasıdır. Araştırma, Orta Karadeniz'deki bir üniversitenin Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 239 kız ve 82 erkek olmak üzere toplam 321 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Bilgi Formu, Kişilerarası Yeterlik Ölçeği, Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği ve Ana-Baba ve Akran Bağlanma Envanteri kullanılmıştır. Verilerin analizinde değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ve bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenleri yordama gücünü belirlemek için Çoklu Regresyon Analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda tüm değişkenlerin hep birlikte kişilerarası yeterliğin yüzde 20'sini açıkladığı bulunmuştur. Anneye ve babaya bağlanmanın modele katkı sağladığı bununla birlikte babaya bağlanmanın anneye bağlanmaya göre modele katkısının daha fazla olduğu görülmüştür. Sosyal onay ihtiyacının alt boyutlarından sosyal geri çekilme modele bir katkı sağlamaz iken, diğer iki alt boyut olan başkalarının yargılarına duyarlılık ve olumlu izlenim bırakmanın modele anlamlı olarak katkı sağladığı ortaya çıkmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar, kişilerarası yeterlik, sosyal onay ihtiyacı ve ana babaya bağlanma ile ilgili olarak başka araştırma ve uygulamalara da ışık tutacak şekilde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kişilerarası yeterlik, sosyal onay ihtiyacı, anne ve babaya bağlanma, üniversite öğrencileri

Abstract: The purpose of the current study is to investigate the extent to which attachment to parents and the need for social approval predict interpersonal competence. The study group of the current research is comprised of a total of 321 students (239 females and 82 males) studying at different departments of a university located in a city in the Central Black Sea Region of Turkey. In the study, The Father, Mother and Peer Attachment Inventory, The Scale of the Need for Social Approval, The Interpersonal Competence Scale and a personal information form were used to collect data. In the analysis of the data, Pearson Correlation Analysis was used to analyze the relationships between the variables and Multiple Regression Analysis was used to determine the extent to which the independent variables predict the dependent variables. It was found that the whole model explains %20 of interpersonal competence. The findings indicated that attachment to the parents has an effect and especially attachment to the father has greater contribution to the model than attachment to the mother. Among the three subdimensions of need for social approval, "social withdrawal" did not contribute to the model whereas the other two subdimensions, "sensitivity to others' judgements" and "positive impression", were found to have significant contribution to the model. Research findings were discussed within the context of related literature and some suggestions were provided for researchers and practitioners in the field of psychological counseling and guidance.

Keywords: Interpersonal competence, need for social approval, attachment to mother and father, university students

Giriş

Kişilerarası iletişimin, insanların yaşamlarında önemli olduğu görülmektedir. İnsanlar çevrelerindeki insanlarla kurdukları ilişkilerinden etkilenmekte ve diğerlerini etkilemektedir. Diğer insanlarla kurulan ilişkilerin niteliği yaşam kalitesi üzerinde önemli bir belirleyici

*Yrd. Doç. Dr., Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Amasya-Türkiye, e-posta: kemalbaytemir@hotmail.com

**Yrd. Doç. Dr., Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Amasya-Türkiye, e-posta: burcukarasar@gmail.com

***Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara-Türkiye, e-posta: s.ogulmus@gmail.com

olabilmektedir. Kişilerarası yeterlik, bireyin sosyal çevreye uyum sağlamasında temel unsurlardan biridir. Yaşam boyu gelişim açısından bakıldığında kişilerarası yeterliğin yaşamın her bir döneminde bireyin çevreye etkili uyumunda önemli olmakla birlikte özellikle ergenlik ve ilk yetişkinlik yıllarında daha çok etkili olmaktadır. Ergenlik yıllarında kişilerarası becerilerin gelişiminde akran ilişkileri (Buhrmester, 1990; Ingersoll, 1989) ilk yetişkinlik yıllarında yakın ilişkilerin geliştirilmesinde kişilerarası beceriler (Larson, Whitton, Hauser ve Allen, 2007) önemli bir rol oynamaktadır.

Kişilerarası yeterliğe ilişkin yapılan ilk çalışmalar Thorndike'in 1920'li yıllarda yaptıkları çalışmalara dayanmaktadır. Thorndike'in sosyal zeka olarak ifade ettiği kişilerarası yeterli olma diğer insanları anlama ve onlarla akıllıca ilişki kurma yeteneğidir. Thorndike'dan bu yana kişilerarası yeterlik farklı kavramlarla ifade edilmekte ancak bu kavramlar doğaları gereği birbirine benzerdir. Kişilerarası yeterliğin tanımında bir uzlaşma olmayıp çoğu zaman sosyal yeterlik, sosyal beceri, sosyal zeka, kişilerarası iletişim becerisi vb. kavramlarla eş anlamlı olarak kullanılmaktadır (Bacanlı, 2006; Segrin, 2000). Bu çalışmada Buhrmester, Furman, Wittenberg ve Reis (1988) tarafından önerilen kişilerarası yeterlik kavramı temel alınmıştır. Onlar, kişilerarası yeterliği bir grup kişilerarası beceri olarak görmüşlerdir. Onların kavramsallaştırmasında kişilerarası yeterlik; ilişki başlatmayı, duygusal destek sağlamayı, kendini açmayı, gücünü ortaya koymayı ve çatışma çözmeyi içermektedir. Spitzberg ve Cupach (2002, s. 564) kişilerarası ilişki kurma becerilerinin sosyal hayatın olmazsa olmazları olduğunu ve kendimizin ya da başka birisinin kişilerarası ilişki kurma becerilerini ya çok kötü ya da çok iyi ya da beklediğimiz gibi olmadığında fark ettiğimizi ve diğer zamanlarda sadece odaklanmış olduğumuz kişilerin bu becerilerine dikkatimizi verdiğimiz belirtmişlerdir. Ayrıca, sosyal ve kişilerarası ilişki kurma becerilerinin tüm insan ilişkilerinin başlatılmasına, uyarlanmasına, devam ettirilmesine, dönüştürülmesine ve bozulmasına neden olduğunu ve bunların çatışmaların çözümlenmesini, problem durumları ile başa çıkılmasını sağlayan bir araç olduğunu belirtmişlerdir.

İnsanın çevresine olan ilgisi doğuştan gelen bir yetenek olarak görülmektedir. Bu yetenek toplumsal çevre içinde kendini göstermektedir. Erken yaşlardan itibaren diğer insanlara yönelik sevgi ve yakınlıkla ilişkili tepkiler sonraki yaşlarda kişilerarası etkileşim, paylaşım ve yardım etme gibi davranışlarla daha anlamlı hale gelebilmektedir. Sosyal yönden bireydeki gelişmelerin olmasıyla birlikte, kişilerarası ilişkiler geliştirme ve sosyal açıdan kabul görme arzusu ortaya çıkmaktadır. Bireyin yakın ilişkiler kurma ve sosyal ilişkilerinde kabul gören biri olma isteği hayatta en çok gerçekleştirilmek istenilen durumlardan biri olarak ortaya çıkabilmektedir (Erözkan, 2004, s. 7). Kişilerarası ilişkilerde sosyal onay görmek ve istendik biri olarak görülmenin en önemli durumlardan biri olarak görülmesi, özellikle sosyal onay ihtiyacının kişilerarası ilişkilerdeki önemini göstermektedir. Sosyal onay ihtiyacı, bireylerin diğer insanlarla sosyal ilişkiler kurmasında önemli bir ihtiyaç olarak görülmektedir. Sosyal onay ihtiyacının çok yüksek ya da çok düşük olmasının, kişilerarası ilişkilerde çeşitli problemlere neden olabileceği üzerinde durulmaktadır (Karaşar, 2014).

Sosyal onay ihtiyacıyla ilişkili tanımlara bakıldığında, sosyal onay başkalarının hayranlığını/takdirini kazanma (Fehr ve Falk, 2001); övgü aramaya yönelik eğilim (Hebert ve diğerleri, 1997); iyi bir insan olarak kabullenilme ihtiyacı (Chiba, Iketani, Han ve Ono, 2009, s. 334) olarak açıklandığı görülmektedir. Sosyal onay kavramını bir ihtiyaç olarak gören Twenge ve Im'e (2007) göre sosyal onay ihtiyacı, başkalarının düşüncelerine uyma isteğiyle birlikte olan kaygı duygusudur. Aynı zamanda sosyal olarak kabul edilebilir bir insan olmaya yönelik bir arzudur. Sosyal onay ihtiyacı, temel bir ihtiyaç olarak tanımlanabilmektedir. Uyuma yönelik davranışların gösterilmesini açıklayan bir ihtiyaçtır (Aronson, Wilson ve Akert, 2012).

Sosyal onay ihtiyacı, bireylerin içinde bulunduğu kültürün etkisiyle ortaya çıkan, kişilerarası etkileşimlere ilişkin önemli bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyaç sosyal bağların kurulmasında önemli gözükmektedir. Ancak insanların başkalarının istek ve beklentilerine aşırı önem vermesi durumunda da bireylerin kendi isteklerinin ve beklentilerinin ertelenmesi gibi durumlara yol açabilmektedir (Karaşar, 2014). Bu duruma ilişkin olarak Grams ve Rogers (1990) yüksek düzeyde sosyal onay ihtiyacı olan kişilerin, diğer kişilerin kendileri hakkında ne düşündüğüne

yönelik kaygıyı yoğun bir şekilde yaşayan kişiler olduğunu belirtmiştir. Burns (2016) sosyal onay görmeye yüksek düzeyde ihtiyaç gösteren kişilerin anne ve babalarıyla olan erken dönemdeki ilişkilerinin niteliğinin bu eğilime neden olabileceğini vurgulamıştır.

Kişilerarası yeterlikle ilişkili olduğu düşünülen diğer bir değişken ana-babaya bağlanmadır. Bağlanma, bebek ve bakıcı arasında ortaya çıkan duygusal bir bağ olarak tanımlanmaktadır (Ainsworth, 1989). Bağlanma kuramı, kişilerarası yeterliğin açıklanmasında önemli bilgiler sunmaktadır. Flannagan ve Hardee (1994), anne ile bebek arasında kurulan sağlıklı bir ilişkinin çocuğun sağlıklı bir kişilik geliştirmesinde ve diğerleriyle olumlu ilişkiler kurmasında bir alt yapı olduğunu belirtmiştir. Yavuzer (1999, s. 15) bebek ve annesi arasındaki güven duygusunun, sonraki yaşlarda bireyin kuracağı kişilerarası ilişkilerin temelini oluşturduğunu belirtmiştir. Collins ve Read (1990) erken çocuklukta bağlanma ilişkisinin niteliğinin bireyin kendisi ve sosyal dünyaya ilişkin inançlarını şekillendirebileceğini belirtmiştir. Bu inançların yetişkinlikteki ilişkilerde önemli bir rolü olabileceğini vurgulamıştır.

Alanyazın incelendiğinde kişilerarası yeterliğin açıklanmasında bağlanmanın önemine ilişkin pek çok çalışma bulunmaktadır (Anders ve Tucker, 2000; Baytemir, 2014; Guerrero ve Jones, 2005; Little, 2003; Mikulincer ve Nachshon, 1991; Weger ve Polcar, 2000). Hem anneye bağlanma (Kocayörük, 2010a; Verschueren ve Marcoen, 1999) hem de babaya bağlanma (Lieberman, Doyle ve Markiewicz, 1999; Rice, Cunningham ve Young, 1997; Ross ve Fuertes, 2010) kişilerarası yeterliği etkilemektedir. Erdoğan da (2002, s. 186) kişilerarası iletişimlerdeki ilişkilerin başlaması ve sürdürülmesinde bağlanmanın önemine vurgu yapmıştır. Özellikle yaşam boyu kalıcı ilişki kalıplarının tanımlanmasında bağlanmanın etkili olduğunu belirtmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar bağlamında bağlanmanın ve sosyal onay ihtiyacının kişilerarası ilişkilerde önemli bir alt yapı olabileceği söylenebilir. Bu çalışmanın amacı ebeveyne bağlanma ile sosyal onay ihtiyacının kişilerarası yeterliği yordama gücünü incelemektir. Sosyal onay ihtiyacı, kişilerarası ilişkilerin başlatılmasında ve sürdürülmesinde bağlanma kadar önemli gözükmemektedir. Kişilerarası ilişkilerin başlamasında ve sürdürülmesinde önemli bir ihtiyaç olan sosyal onay ihtiyacının yeterince ele alınmaması alan yazında bir boşluğa işaret etmektedir. Sosyal onay ihtiyacı, kişilerarası etkileşimlerde önemli gözükmemektedir. Sosyal bağların kurulmasında etkin bir role sahiptir (Karaşar, 2014). Larsen, Martin, Ettinger ve Nelson (1976) kişilerarası etkileşimlerle ilgili olarak, insan davranışlarının önemli bir kısmının onay aramayla ilişkili olduğunu ifade etmişlerdir. Moulton, Moulton ve Roach (1998) sosyal onayın, insan davranışlarıyla ilgili önemli bir güdüleyici olduğunu vurgulamışlardır. Türkiye’de yaşayan bireylerde kültürel olarak, kişilerarası ilişkilerde uyumun önemli bir bileşen olarak ortaya çıktığı düşünüldüğünde, sosyal onay ihtiyacının kişilerarası yeterliliğin açıklanmasında önemli bir bileşen olabileceği düşünülebilir. Kişilerarası yeterliğin açıklanmasında özellikle sosyal onay ihtiyacının rolünün bugüne dek hiçbir çalışmada araştırılmaması dikkat çekicidir. Bu nedenle, bu çalışmada yurtiçi ve yurtdışında literatürde yer alan boşluğun doldurulması planlanmaktadır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada ilişki desen kullanılmıştır. Heppner, Wampold ve Kivlighan'a (2013) göre ilişki desenler iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkileri araştırmak için kullanılırlar. Araştırmanın yordayıcı değişkenleri (bağımsız) sosyal onay ve ebeveyne bağlanma iken yordanan (bağımlı) değişkeni kişilerarası yeterliktir.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Orta Karadeniz’de yer alan bir üniversitenin eğitim fakültesinin çeşitli bölümlerine devam eden 239 (%74.5) kız ve 82 (%25.5) erkek olmak üzere toplam 321 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılanların yaş ortalaması 20.54, Ss= 2.03’dür Öğrencilerin sınıflara göre dağılımına bakıldığında birinci sınıf 62, ikinci sınıf 168, üçüncü sınıf 56 ve dördüncü sınıf 35 olmak üzere toplam 321 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama araçları olarak Anne Baba ve Akran Bağlanması Envanteri, Sosyal

Onay İhtiyacı Ölçeği, Kişilerarası Yeterlik Ölçeği ve Bilgi Formu kullanılmıştır. Ölçme araçlarına ilişkin ayrıntılı bilgi aşağıda sunulmuştur.

Veri Toplama Araçları

Anne-Baba ve Akran Bağlanması Envanteri (ABABE)

Ergenlerin anne-baba ve akranlarına bağlanma düzeylerini ölçmek amacıyla Armsden ve Greenberg (1987) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçe'ye uyarlama çalışmaları Kocayörük (2010b) tarafından yapılmıştır. Ölçeğe ilişkin alt boyutların her birinde 18 madde bulunmaktadır. *Anne-Baba ve Akran Bağlanması Envanteri*'ndeki alt boyutlara ilişkin iç tutarlılık katsayıları .89 ve .92 arasında bulunmuştur. Test tekrar test güvenilirliğine de bakılan ölçeğin korelasyon analizlerinde, anneye bağlanma için $r = .34$ ile $r = .72$, babaya bağlanma için $r = .63$ ile $r = .81$; akranlara bağlanma için ise $r = .46$ ile $r = .55$ arasında korelasyon değerleri bulunmuştur. Ölçeğe uygulanan açımlayıcı Faktör Analizi sonucunda maddelerin faktör yük değerlerinin .45 ile .87 arasında değiştiği bulunmuştur. Yapı geçerliği için doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve uyum iyiliği değerlerinin (RMR = .053 ile .072; RMSEA = .059 ile .070; GFI = .89 ile .91; AGFI = .86 ile .89; CFI = .93 ile .94) yeterli düzeyde olduğu görülmüştür. Bu çalışma için hesaplanan güvenilirlik katsayısı (Cronbach Alfa) Anneye bağlanma için .92, babaya bağlanma için .93 olarak bulunmuştur.

Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği

Sosyal onay ihtiyacını ölçmek amacıyla Karaşar (2014) tarafından geliştirilen ölçek 5'li likert tipinde olup sosyal onay ihtiyacına ilişkin üç alt boyutu (başkalarının yargılarına duyarlılık, olumlu izlenim bırakma ve sosyal geri çekilme) ölçmektedir. Ölçek 25 maddeden oluşmaktadır. Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği'nden alınan puanların yüksekliği sosyal onay ihtiyacının da yükseldiğini göstermektedir. Ölçeğe ilişkin maddeler "Tamamen Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılmıyorum" arasında puanlanmaktadır. Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği'ndeki alt boyutlara ilişkin iç tutarlılık katsayıları .80 ve .83 arasında bulunmuştur. Ölçeğin tamamı için bulunan iç tutarlılık katsayısı .90 bulunmuştur. Ölçeğin benzer ölçekler geçerliğine de bakılmıştır. Bu amaçla "Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği Kısa Formu" kullanılmıştır. İki ölçek arasındaki korelasyonun .79 düzeyinde olduğu bulunmuştur. Ölçeğe ilişkin ön test-son test güvenilirliği ise .90 çıkmıştır. Ölçeği oluşturan üç alt boyutun iç tutarlılık katsayısına bakıldığında, başkalarının yargılarına duyarlılık için .83, sosyal geri çekilme için .80, olumlu izlenim bırakma için .80 bulunmuştur. Ölçeğin genelini iç tutarlılık katsayısı .90'dır. Ölçeğin yapı geçerliği DFA ile incelenmiştir. Ölçeğe ilişkin iki grup üzerinde yapılan DFA sonuçlarının uyum değerlerinin iyi düzeyde olduğu bulunmuştur (İlk grup için uyum iyiliği değerleri; $\chi^2/sd=2.11$, RMSEA= .06, NNFI= .94, CFI= .95, RMR= .06, NFI= .90, IFI= .95 bulunurken; ikinci grup için; $\chi^2/sd=2.23$, RMSEA= .06, NNFI= .95, CFI= .96, RMR= .06, NFI= .92, IFI= .96 değerleri bulunmuştur). Bu çalışma için hesaplanan güvenilirlik katsayısı (Cronbach Alfa) Sosyal Onay Ölçeği için .91 olduğu görülmüştür.

Kişilerarası Yeterlik Ölçeği

Yakın arkadaşlık ilişkilerindeki kişilerarası yeterliği ölçmek amacıyla Buhmester, Furman, Wittenberg ve Reis (1988) tarafından geliştirilen ölçek 5'li likert tipindedir. Ölçek kişilerarası yeterliğe ilişkin beş alt boyutu (İlişkiyi başlatma, çatışma çözme, duygusal destek sağlama, kendini açma, gücünü ortaya koyma) ölçmektedir. Her bir alt boyutta sekiz madde vardır. Ölçek toplamda 40 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Türkçe uyarlaması Baytemir (2014) tarafından bir grup ergen üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları iki farklı ergen grubundan elde edilen veriler üzerinden gerçekleştirilmiştir. Birinci ve ikinci çalışmada ölçeğin yapı geçerliğini test etmek için uygulanan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda modelin yeterli uyum değerleri ürettiği (Birinci çalışma: $\chi^2/df=2.6$, RMSEA= .059, CFI= .94, NFI= .94, GFI= .90; İkinci çalışma: $\chi^2/df=1.92$, RMSEA= .054, CFI= .95, NFI= .95, GFI= .90) görülmüştür. Ölçüt geçerliği çalışmasında kişilerarası yeterlik ölçeğinin alt boyutları ile sıfatlara dayalı kişilik testinin alt boyutları ve ergen öznel iyi oluş ölçeği arasındaki korelasyon

katsayılarının olumlu ve olumsuz yönde anlamlı olarak ilişkili olduğu görülmüştür. Güvenirlik hesaplamalarında Cronbach Alfa değerlerinin her iki uygulamada da alt boyutlar için .70 ile .81 arasında değiştiği, ölçeğin tümü için de .90 ve .91 olduğu görülmüştür. Beş hafta arayla elde edilen test tekrar güvenilirlik katsayıları ise tüm ölçek için .85, alt boyutlar için ise .60 ile .83 arasında değiştiği bulunmuştur. Daha sonra Baytemir (2016) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında ölçeğin yapı geçerliği DFA ile incelenmiş ve ölçeğin yeterli uyum değerleri ortaya koyduğu ($\chi^2 / sd = 2.27$, RMSEA = .064, SRMR = .079, CFI = .97, NFI = .94, TLI = .96) görülmüştür. Ölçüt geçerlik çalışmasında ise Kişilerarası Yeterlik Ölçeği ile Algılanan Sosyal Yetkinlik Ölçeği arasındaki korelasyon katsayısının .70 olduğu görülmüştür. Güvenirlik hesaplamalarında Cronbach Alfa değerlerinin alt boyutlar için .79 ile .86 arasında değiştiği, ölçeğin tümü için de .94 olduğu görülmüştür. Bu çalışma için hesaplanan güvenilirlik katsayısı (Cronbach Alfa) Kişilerarası Yeterlik Ölçeği için .94 olarak bulunmuştur.

İşlem

Araştırmanın amacı öğrencilere açıklanmış ve gönüllü olanlar öğrenciler ölçekleri ve kişisel bilgi formunu doldurmuşlardır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yanıtları yaklaşık 20-25 dakika arası bir süre almıştır. Verilerin analizinde değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Analizi ve bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenleri yordama gücünü belirlemek için Çoklu Regresyon Analizi yöntemlerinden olan enter yöntemi kullanılmıştır. 329 veriden eksik ve boş bırakılan 5 gözlem çıkartılmıştır. Verilerin “doğrusallık” ve “normallik” sayıtlarına zarar verecek uç değerler olup olmadığını anlamak amacıyla Mahalanobis uzaklık değerleri hesaplanmıştır. Mahalanobis uzaklık değeri $\chi^2_{5; .001} = 20.52$ 'den büyük 3 gözlem (multivariate outlier) değerlendirme dışında bırakılmıştır. Geriye kalan 321 gözlem üzerinden işlemlere devam edilmiştir. Verilerin normal dağılımı sahip olup olmadığını belirlemek için basıklık ve çarpıklık değerleri incelenmiştir. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1 ile +1 arasında değiştiği görülmüştür (çarpıklık, en düşük .00 - en yüksek -.83; basıklık, en düşük -.02 - en yüksek .52). Değişkenler arası ilişkiler incelendiğinde korelasyon değerleri -.05 ile .66 arasında değiştiği böylece çoklu bağlantı problemi olmadığı görülmüştür.

Bulgular

Bu bölümde öncelikle değişkenler arasındaki ilişkilere yer verilmiştir. Daha sonra ebeveyne bağlanma ile sosyal onay değişkenlerinin kişilerarası yeterliği ne ölçüde yordadığını belirlemeye yönelik regresyon sonuçlarına yer verilmiştir. Tablo 1'de değişkenler arası ilişkiler ve betimsel istatistikler sunulmuştur.

Tablo 1
Değişkenler Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayıları ve Betimsel İstatistikler

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	\bar{X}	Ss
Anneye bağlanma							73.62	11.25
Babaya bağlanma	.57**						67.07	13.50
Başkalarının yargılarına duyarlık	-.05	-.05					29.54	6.70
Sosyal geri çekilme	-.15**	-.16**	.36**				22.03	6.28
Olumlu izlenim bırakma	-.16**	-.16**	.55**	.66**			23.88	6.05
Kişilerarası yeterlik	.32**	.36**	.05	-.19**	-.21**		130.74	21.28

$N = 321$, ** $p < .01$,

Tablo 1'de görüldüğü üzere anneye ve babaya bağlanma ile sosyal onayın alt boyutlarından sosyal geri çekilme ve olumlu izlenim bırakma arasında pozitif yönde düşük düzeyde ilişki varken başkalarının yargılarına duyarlık alt boyutu ile anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Anneye ve babaya bağlanma ile kişilerarası yeterlik arasında pozitif yönde orta düzeyde ilişki olduğu görülmektedir. Kişilerarası yeterlik, sosyal onayın alt boyutlarından sosyal geri çekilme ve olumlu izlenim bırakma ile olumsuz yönde anlamlı olarak ilişkiliyken, başkalarının yargılarına duyarlık boyutu ile anlamlı ilişkiye sahip olmadığı ortaya çıkmıştır. Anneye ve babaya bağlanma ile sosyal onay değişkeninin alt boyutlarının kişilerarası yeterliği ne ölçüde yordayıp yordamadığını belirlemek için yapılan çoklu regresyon analizi sonuçları Tablo 2' de sunulmuştur.

Tablo 2
Kişilerarası Yeterliğin Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi

Yordayıcı Değişken	B	Standart Hata	β	t	p
Sabit	88.109	9.672		9.110	.00
Anneye bağlanma	.29	.12	.15	2.46	.01
Babaya bağlanma	.37	.10	.24	3.84	.00
Başkalarının yargılarına duyarlık	.69	.19	.22	3.62	.00
Sosyal geri çekilme	-.26	.23	-.08	-1.13	.26
Olumlu izlenim bırakma	-.76	.26	-.22	-2.88	.00

R = .45, $R^2 = .20$
F = 16.016, $p = .00$

Analiz sonuçlarına göre modelin bir bütün olarak anlamlı olduğu ($R = .45$, $R^2 = .20$, $F = 16, 016$, $p < .01$) görülmektedir. Modelde yer alan değişkenler hep birlikte kişilerarası yeterliğin toplam varyansının yüzde 20'sini açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre sırasıyla modele en fazla katkısı babaya bağlanma ($\beta = .24$, $p < .01$), başkalarının yargılarına duyarlık ($\beta = .22$, $p < .01$), olumlu izlenim bırakma ($\beta = -.22$, $p < .01$) ve anneye bağlanma ($\beta = .15$, $p < .01$), olduğu ortaya çıkmıştır. Sosyal geri çekilme korelasyon tablosundan görüleceği üzere tüm değişkenlerle ilişkili olmasına rağmen regresyon modeline katkı sağlamadığı ($\beta = -.08$, $p > .05$) bulunmuştur. Bu sonuca göre ebeveyne bağlanma açısından babaya bağlanmanın anneye bağlanmaya göre kişilerarası yeterliği yordamaya daha fazla katkı sağladığı görülmüştür. Sosyal onayın alt boyutlarından ise başkalarının yargılarına duyarlı olmanın olumlu izlenim bırakmaya göre modele daha fazla katkı sağladığı ve sosyal geri çekilme alt boyutunun modele katkı sağlamadığı ortaya çıkmıştır. Tablo 2'de görüldüğü üzere modelde yer alan değişkenlerden sosyal onayın alt boyutlarından sosyal geri çekilme ($p > .05$) istatistiksel açıdan anlamsızdır.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin kişilerarası yeterlikleri yordamada anneye, babaya bağlanma ile sosyal onay ihtiyacının katkısını ortaya çıkarmaktır. Bu amaçla kurulan regresyon modeli sonucunda tüm değişkenlerin hep birlikte kişilerarası yeterliğin yüzde 20'sini açıkladığı bulunmuştur. Anneye ve babaya bağlanmanın modele katkı sağladığı bununla birlikte babaya bağlanmanın anneye bağlanmaya göre modele katkısının daha fazla olduğu görülmüştür. Alan yazın incelendiğinde ebeveyne bağlanma ile kişilerarası yeterlik arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Araştırmanın bu bulgusuyla tutarlı olarak alanyazında pek çok çalışmada da kişilerarası ilişkilerde bağlanmanın rolü vurgulanmıştır (Anders ve Tucker, 2000; Baytemir, 2014; Guerrero ve Jones, 2005; Little, 2003; Mikulincer ve Nachshon, 1991; Weger ve Polcar, 2000). Bazı çalışmalarda babaya bağlanmanın kişilerarası becerileri (Lieberman, Doyle ve Markiewicz, 1999; Rice, Cunningham ve Young,

1997; Ross ve Fuertes, 2010) daha fazla yordadığı görülürken bazı çalışmalarda anneye bağlanmanın kişilerarası becerileri daha fazla yordadığı (Verschueren ve Marcoen, 1999; Kocayörük, 2010a) bulunmuştur. Görüldüğü kadarıyla hem anneye hem de babaya bağlanma bireyin kişilerarası yeterliğini yordamaktadır. Her ne kadar ergenliğin sonları ve genç yetişkinlik yıllarının başlarında akranlarla ve partnerle geçirilen zamanın yoğunluğu artsa da anneye ve babaya olan bağlanma önemini korumaktadır. Lewis ve Lamb (2003) pek çok sayıda çalışmayı inceledikten sonra babaların da anneler kadar çocuklarının sosyo-duygusal gelişimlerinde önemli rolünün olduğunu ve özellikle babaların, çocukların ileri hayatlarında uyumlu olmalarında ve sosyal-duygusal gelişimlerinde önemli rol oynadıklarının altını çizmektedirler.

Erözkan (2004) ilk ve en önemli ilişkinin anne ile yaşanan ilişki olduğunu ve sonraki süreçte baba ve diğer aile üyelerinin önemli olmaya başladığını belirtmiştir. Aynı zamanda ileriki yaşlarda sevmeye ve anlaşılmaya duyulan ihtiyacın ebeveynler tarafından karşılanamaz hale gelmesi sonucu daha çok kişilerarası ilişkilere girilmeye ve daha fazla kişilerarası ilişkiler geliştirilmeye başladığını ifade etmiştir. Ebeveyne bağlanmanın yaşam boyu kalıcı bir duygusal bağ olduğu düşünüldüğünde, erken dönemde bireyin kendisini ve dünyayı güvenilir olarak algılaması ileri yaşantılarında ilişkilerine yön verme açısından önem kazanmaktadır. Ergenlik ve genç yetişkinlikte her ne kadar akran ilişkileri ön plana çıksa da ebeveynlere olan ihtiyaç ortadan kalkmamaktadır (Bowlby, 1988). Ebeveynler, gençlerin dış dünyaya açılmalarında ve ilişkilerinde önemli bir dayanak olarak kalmayı sürdürmektedir (Bowlby, 1969).

Araştırmada, sosyal onay ihtiyacının alt boyutlarından sosyal geri çekilme modele bir katkı sağlamaz iken, başkalarının yargılarına duyarlık ve olumlu izlenim bırakmanın modele anlamlı olarak katkı sağladığı ortaya çıkmıştır. Araştırmanın bu bulgularıyla ilgili alan yazın incelendiğinde konuyla ilgili alan yazının sınırlı olduğu dikkat çekmektedir. Kişilerarası ilişkilerin başlamasında ve sürdürülmesinde önemli bir ihtiyaç olan sosyal onay ihtiyacının yeterince ele alınmaması alan yazında bir boşluğa işaret etmektedir. Araştırmada başkalarının yargılarına duyarlılık arttıkça kişilerarası yeterlik puanlarının da arttığı bulunmuştur. Türkiye’de yaşayan bireylerde kültürel olarak, kişilerarası ilişkilerde uyumun önemli bir bileşen olarak ortaya çıktığı görülebilmektedir. Türkiye’de bireyin yakın çevresinde yer alan kişilerin ihtiyaçları ve isteklerinin, bireylerin kendi ihtiyaçlarından bile daha önemli olarak algılanabildiği belirtilmiştir. Bu durum kişiyle ilgili önemli kararların verilmesinde bile belirleyici bir etmen olabilmektedir (Özdemir ve Çok, 2011). Konuya ilişkin olarak Kağıtçıbaşı (2010) insan davranışlarının açıklanmasında sosyal çevrenin beklentilerinin önemli olduğunu ancak bu durumun üzerinde yeterince durulmadığı ifade etmektedir. Araştırmanın bu bulgusu, başkalarının yargılarına duyarlı olan kişilerin kişilerarası ilişkilerinde daha çok empati kurabilmesi, diğerlerinin taleplerini de dikkate alarak daha uyumlu özellikler geliştirmiş olmalarıyla açıklanabilir. Aynı zamanda kişilerarası yeterliği yüksek olanlar etkili ve uygun davranan kişilerdir. Etkili olmak, arzu edilen sonuca ulaşmak iken uygunluk, içinde bulunan toplumun kurallarını ve beklentilerini dikkate alarak davranmaktır (Spitzberg ve Cupach, 1979). Bu bağlamda üniversite öğrencileri kişilerarası beceriler sergilerken içinde bulunulan toplumun değer yargılarını ve kurallarını göz önüne aldıkları düşünülebilir. Örneğin, bir arkadaşını hasta olduğunda onu arayıp sorması, ona duygusal destek sağlaması ya da anne babasıyla bir çatışma ortamı oluştuğunda nezaket gereği çatışmayı her iki tarafından da kazançlı çıkacağı şekilde ölçülü bir şekilde sürdürmesi başkalarının yargılarına duyarlılıkla yakından ilişkili gözükmektedir.

Araştırmanın diğer bir bulgusu da olumlu izlenim bırakma puanları arttıkça kişilerarası yeterlik puanlarının azalmasıdır. Bu duruma ilişkin olarak, Ellis ve Harper (2010) bireylerin sosyal onay görmek için çaba gösterdiklerinde başkalarının istekleri ve beklentileri doğrultusunda yaşamış olduklarını belirtmiştir. Bireylerin sosyal onay görme isteği arttıkça, diğer insanların kişiyi önemsemelerinin de zorlaştığına dikkat çekmişlerdir. Bu durum kişilerin, zayıf ve istenmeyen bir durumda görülmelerine sebep olabilmektedir. Bu açıklamalar, olumlu izlenim bırakma doğrultusunda davranan kişilerin kişilerarası ilişkilerinde kendilerini

baskılamaları sonucunda kişilerarası yeterliklerinin azalabileceğini göstermektedir. Örneğin, birey haklı olduğu bir anlaşmazlık durumunda gücünü ortaya koyarak bunun üstesinden gelebilir. Ancak başkaları tarafından hep kabul edilmek, sevilme başka bir ifade ile hep iyi çocuk olma eğilimde olduğunda gücünü ortaya koymak yerine kendini geri çekebilir. Başka bir ifade ile başkaları tarafından yanlış anlaşılma ve olumlu izlenim bırakmak uğruna çözebileceği bir anlaşmazlıktan geri durabilir.

Araştırmadan elde edilen bu bulgular ışığında kişilerarası yeterlik ve sosyal onay ihtiyacı arasındaki ilişkinin literatürde yeterince ele alınmaması, araştırmada elde edilen bulguların alanyazına göre yeterince tartışılmamasına sebep olmuştur. Araştırmada çalışma grubunun Orta Karadeniz’de tek bir üniversiteyle sınırlı olması da araştırmının sınırlılığı olarak ele alınabilir. Aynı zamanda araştırmının sadece Eğitim Fakültesi’ne öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılması da araştırmının diğer bir sınırlılığıdır.

Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında, üniversitelerde psikolojik danışma ve rehberlik hizmeti veren birimlerde, kişilerarası ilişkilerdeki sorunları nedeniyle başvuran kişilere yönelik olarak kişilerarası yeterlik, bağlanma ve sosyal onay ihtiyacının önemini ele alan psiko-eğitim programları hazırlanabilir ve yaygınlaştırılabilir. Üniversite öğrencilerin içinde buldukları dönem göz önüne alındığında sosyal ilişkilerin yoğun yaşandığı bir zaman dilimine denk gelmektedir. Öğrencilerin kişilerarası becerileri onların uyumu ve mutluluğu ile yakından ilişkilidir. Dolayısıyla psikolojik danışma yardımlarında, kişilerarası yeterliğin önemli bir yordayıcısı olan anne ve babaya bağlanma ayrıca ele alınabilir. Eğer öğrenci kasıtlı olarak ya da olmayarak ebeveynleriyle bağlarını zayıflatıyor ve ilişkisinin azaltıyorsa bu durumun onun uyumuna ve kişilerarası yeterliğine olan etkisi göz önüne alınabilir. Yine kişilerarası yeterliği düşük olan öğrencilere bireysel ve grup halinde yardım edilirse onların sosyal onay ihtiyaçlarının tespit edilmesinde faydalı olabilir. Kişilerarası ilişkilerde sorun yaşayan bireylerin içinde yaşadığı toplumun kural ve değerlerine dikkat etmeme ve başkaları üzerinde sürekli olumlu izlenim bırakmak isteklerini fark etmeleri sağlanabilir. Ayrıca araştırmacılar buradaki değişkenler dışındaki değişkenlerin kişilerarası yeterliği yordama gücünü araştırabilir. Bağlanma ve sosyal onay değişkenlerinin kişilerarası yeterliği açıklamada aracı değişkenlerin olup olmadığı yönelik modeller test edilebilir. Cinsiyet açısından farklı ebeveynlere bağlanma durumunun kişilerarası yeterlikle ilişkisi incelenebilir.

Kaynaklar

- Ainsworth, M. S. (1989). Attachments beyond infancy. *American Psychologist*, 44(4), 709-716.
- Anders, S. L. ve Tucker, J. S. (2000). Adult attachment style, interpersonal communication competence, and social support. *Personal Relationships*, 7(4), 379-389.
- Armsden, G. C. ve Greenberg, M. T. (1987). The inventory of parent and peer attachment: individual differences and their relationship to psychological well-being in adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 16(5), 427-454.
- Aronson, E., Wilson, T. D. ve Akert, R. M. (2012). *Sosyal psikoloji*. (O. Gündüz Çev.). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Bacanlı, H. (2006). *Sosyal beceri eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Baytemir, K. (2014). *Ergenlikte ebeveyn ve akrana bağlanma ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide kişilerarası yeterliğin aracılığı* (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Baytemir, K. (2016). Kişilerarası yeterlik ölçeğinin üniversite öğrencileri üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması. *VI. Uluslararası Canik Sempozyumu. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Sempozyumu - HEDEFİ DOĞRU* içinde (355-362). Samsun: Türkiye, 5-7 Mayıs 2016.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss. Vol. 1. Attachment*, New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1988). *A secure base: Clinical applications of attachment theory*. London. Routledge.

- Buhrmester, D., Furman, W., Wittenberg, M. T. ve Reis, H. T. (1988). Five domains of interpersonal competence in peer relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 55(6), 991-1008.
- Buhrmester, D. (1990). Intimacy of friendship, interpersonal competence, and adjustment during preadolescence and adolescence. *Child Development*, 61(4), 1101-1111.
- Burns, D. (2016). *İyi hissetmek yeni duygudurum tedavisi*. H. A. Karaosmanoğlu (Çev. Ed.), (E. Tuncer, Ö. Mestçioğlu, İ. Erdem Atak ve G. Acar, Çev.). İstanbul: Psikonet Yayınları.
- Chiba, T., Iketani, S., Han, K. ve Ono, A. (2009). A comprehensive model of anxiety in gift giving. *International Review of Business Research Papers*, 5(4), 322-334.
- Collins, N. L. ve Read, S. J. (1990). Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58(4), 644-663.
- Erdoğan, D. (2002). *İletişimi anlamak*. Ankara: Erk Yayıncılık.
- Erözkan, A. (2004). *Romantik ilişkilerde reddedilmeye dayalı incinebilirlik, bilişsel değerlendirme ve başağıkma* (Yayımlanmamış doktora tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Fehr, E. ve Falk, A. (2001). *Psychological foundations of incentives*. Institute for Empirical Research in Economics University of Zurich Working Paper Series. Working Paper No. 95, Paper presented at the Annual Conference of the European Economic Association.
- Flannagan, D. ve Hardee, S. D. (1994). Talk about preschooler's interpersonal relationships: patterns related to culture, sex and gender of child. *Merrill-Palmer-Quarterly*, 40(4), 523-537.
- Grams, W. C. ve Rogers, R. W. (1990). Power and personality: Effects of machiavellianism, need for approval and motivation on use of influence tactics. *The Journal of General Psychology*, 117(1), 71-82.
- Guerrero, L. K. ve Jones, S. M. (2005). Differences in conversational skills as a function of attachment style: A follow-up study. *Communication Quarterly*, 53(3), 305-321.
- Hebert, J. R., Ma, Y., Clemow, L., Ockene, I. S., Saperia, G., Stanek, E.J., Merriam, P. A. ve Ockene, J. K. (1997). Gender differences in social desirability and social approval bias in dietary self-report. *American Journal of Epidemiology*, 15(146), 1046-1055.
- Heppner, P. P., Wampold, B. E. ve Kivlighan, D. M., Jr. (2013). *Psikolojik danışmada araştırma yöntemleri* (D. M. Siyez Çev.), (1. Baskı). Ankara: Mentis Yayıncılık.
- Ingersoll, G. M. (1989). *Adolescents* (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2010). *Günümüzde insan ve insanlar*. Sosyal psikolojiye giriş. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Karaşar, B. (2014). *Sosyal onay ihtiyacının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kocayörük, E. (2010a). Pathways to emotional well-being and adjustment in adolescence: The role of parent attachment and competence. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2(3), 719-737.
- Kocayörük, E. (2010b). A Turkish adaptation of the inventory of parent and peer attachment: the reliability and validity study. *Eğitim Araştırmaları-Eurasian Journal of Educational Research*, (40), 133-151.
- Lewis, C. ve Lamb, M. E. (2003). Fathers' influences on children's development: The evidence from two-parent families. *European Journal of Psychology of Education*, 18(2), 211-228.
- Lieberman, M., Doyle, A. B. ve Markiewicz, D. (1999). Developmental patterns in security of attachment to mother and father in late childhood and early adolescence: Associations with peer relations. *Child Development*, 70(1), 202-213.
- Little, K. C. (2003). *Attachment, close friendship, and popularity in adolescence*. Distinguished Majors Thesis, University of Virginia, Charlottesville, VA, ABD.
- Larson, J. J., Whitton, S. W., Hauser, S. T. ve Allen, J. P. (2007). Being close and being social: Peer ratings of distinct aspects of young adult social competence. *Journal of Personality Assessment*, 89(2), 136-148.

- Larsen, K. S., Martin, H. J., Ettinger, R. H. ve Nelson, J. (1976). Approval seeking, social cost and aggression: a scale and some dynamics. *Journal of Psychology*, 94, 3-11.
- Mikulincer, M. ve Nachshon, O. (1991). Attachment styles and patterns of self-disclosure. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(2), 321-331.
- Moulton, P., Moulton, M. ve Roach, S. (1998). Eating disorders: a means for seeking approval? *Eating Disorders: The Journal of Treatment & Prevention*, 6, 319-327.
- Özdemir, Y. ve Çok, F. (2011). Ergenlikte özerklik gelişimi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(36), 152-164.
- Rice, K. G., Cunningham, T. J. ve Young, M. B. (1997). Attachment to parents, social competence, and emotional well-being: A comparison of black and white late adolescents. *Journal of Counseling Psychology*, 44(1), 89-101.
- Ross, J. ve Fuertes, J. (2010). Parental attachment, interparental conflict, and young adults' emotional adjustment. *The Counseling Psychologist*, 38(8), 1050-1077.
- Segrin, C. (2000). Social skills deficits associated with depression. *Clinical Psychology Review*, 20(3), 379-403.
- Spitzberg, W. R. ve Cupach, B. H. (1989). *Handbook of interpersonal competence research*. New York: Springer-Verlag.
- Twenge, J. M. ve Im, C. (2007). Changes in the need for social approval, 1958- 2001. *Journal of Research in Personality*, 41, 171-189.
- Verschuereen, K. ve Marcoen, A. (1999). Representation of self and socioemotional competence in kindergartners: Differential and combined effects of attachment to mother and to father. *Child Development*, 70(1), 183-201.
- Weger, H. ve Polcar, L. E. (2000). Attachment style and the cognitive representation of communication situations. *Communication Studies*, 51(2), 149-161.
- Yavuzer, H. (1999). *Ana-baba ve çocuk*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Extended Abstract

Introduction

Interpersonal competence is one of the main factors enabling the individual to adapt to the social environment. Seen from the perspective of life-long learning, though interpersonal competence is important in terms of the individual's effective adaptation to the environment in any stage of life, it serves a more important function during adolescence and early adulthood period. During adolescence, peer relationships play an important role in the development of interpersonal skills (Buhrmester, 1990; Ingersoll 1989) and during early adulthood period, interpersonal skills play an important role in the development of intimate relationships (Larson, Whitton, Hauser & Allen, 2007). The current study is built on the interpersonal competence concept proposed by Buhrmester, Furman, Wittenberg and Reis (1988). They defined interpersonal competence as consisting of a group of interpersonal skills. In their conceptualization, interpersonal competence has five dimensions that are initiating relationships, self-disclosure, asserting influence, providing emotional support, and conflict resolution.

With the occurrence of social developments in the individual, the desire to develop interpersonal relationships and to be socially accepted arises (Erözkan, 2004, p. 7). When the definitions related to the need for social approval are examined, it is seen that social approval is explained as gaining the admiration/appreciation of others (Fehr & Falk, 2001); the tendency for seeking the praise of others (Hebert et al., 1997); the need for being accepted as a good person (Chiba, Iketani, Han & Ono, 2009, p. 334). The need for social approval is an important need arising under the influence of the culture in which the individual is living and is related to interpersonal interactions (Karaşar, 2014). Another variable viewed to be related to interpersonal competence is attachment to parents. Attachment is defined as an affective bond developing between the baby and the caregiver (Ainsworth, 1989). The theory of attachment provides important information for the explanation of interpersonal competence. Flannagan and Hardee (1994) stated that a healthy relationship established between the mother and the baby

lays the foundation for the child to develop a healthy personality and establish positive relationships with others. When the literature is examined, it is seen that there is a great amount of research focusing on the importance of attachment in the explanation of interpersonal competence (Anders & Tucker, 2000; Baytemir, 2014; Guerrero & Jones, 2005; Little, 2003; Mikulincer & Nachshon, 1991; Weger & Polcar, 2000). Both attachment to the mother (Kocayörük, 2010a; Verschueren & Marcoen, 1999) and attachment to the father (Lieberman, Doyle & Markiewicz, 1999; Rice, Cunningham & Young, 1997; Ross & Fuertes, 2010) affect interpersonal competence. Given the delineations above, a safe conclusion is that attachment and the need for social approval are important in terms of interpersonal relationships. Though the role of attachment in interpersonal relationships has been explained in many studies in the literature, not enough emphasis has been put on the role of the need for social approval. In this connection, the purpose of the current study is to investigate the extent to which attachment to parents and the need for social approval predict interpersonal competence.

Method

The study group of the current research is comprised of a total of 321 students (239 females and 82 males) studying at different departments of a university located in a city in the Central Black Sea Region of Turkey. In the study, The Father, Mother and Peer Attachment Inventory, The Scale of the Need for Social Approval, The Interpersonal Competence Scale and a personal information form were used to collect data. In the analysis of the data, Pearson Correlation Method was used to analyze the relationships between the variables and Multiple Regression Analysis was used to determine the extent to which the independent variables predict the dependent variables. Missing or uncompleted observations were excluded from 329 data. In order to determine whether there are extreme values that can harm “linearity” and “normality” premises of the data, Mahalanobis distance values were calculated. Three observations with a Mahalanobis distance value higher than $\chi^2_{5; .001} = 20.52$ (multivariate outliers) were excluded from the evaluation. In order to determine whether the data exhibit a normal distribution, skewness and kurtosis values were examined. The skewness and kurtosis values were found to be ranging from -1 to +1 (skewness; the lowest .00 – the highest -.83; kurtosis; the lowest -.02 – the highest .52). When the relationships between the variables were examined, it was found that the correlation values are varying between -.05 and .66; thus, that there is no multicollinearity problem.

Result and Discussion

The findings of the current study revealed that while there is a positive and weak correlation between attachment to parents and two sub-dimensions of social approval that are social withdrawal and leaving positive impressions, no significant correlation was found with the sub-dimension of sensitivity to others' judgments. There is a medium level positive correlation between attachment to parents and interpersonal competence. While interpersonal competence is negatively and significantly correlated with two sub-dimensions of social approval that are social withdrawal and leaving positive impressions, it does not have a significant correlation with the sub-dimension of sensitivity to others' judgments. According to the results of the multiple-regression analysis conducted in relation to the prediction of interpersonal competence, the model, as a whole, seems to be significant ($R = .45$, $R^2 = .20$, $F = 16$, 016 , $p < .01$). As a whole, the model can explain 20% of the total variance in interpersonal competence. According to the standardized regression coefficient (β), the biggest contribution to the model is made by attachment to the father ($\beta = .24$, $p < .01$) and it is followed by sensitivity to others' judgments ($\beta = .22$, $p < .01$), leaving positive impressions ($\beta = -.22$, $p < .01$) and attachment to the mother ($\beta = .15$, $p < .01$). As can be seen in the correlation table, though social withdrawal is correlated with all the variables, it does not make contribution to the regression model ($\beta = -.08$, $p > .05$).

When the literature is reviewed, it is seen that there is a significant correlation between attachment to parents and interpersonal competence. Parallel to the findings of the current study, in many studies in the literature, the role of attachment in interpersonal relationships has

been emphasized (Anders & Tucker, 2000; Baytemir, 2014; Guerrero & Jones, 2005). While in some studies, it was observed that attachment to the father better predicts interpersonal relationships (Ross & Fuertes, 2010; Rice, Cunningham & Young, 1997), in some other studies, it was observed that attachment to the mother better predicts interpersonal relationships (Verschueren & Marcoen, 1999; Kocayörük, 2010a). Though the amount of time spent with friends and partners in late adolescence and early adulthood decreases, attachment to parents still retains its importance. Lewis and Lamb (2003), after reviewing a large number of studies, underlined that fathers can play such an important role in the socio-emotional development of their children as mothers do and that particularly fathers play an important role in their children's adjustment in their future lives and socio-affective development. Given that attachment is a life-long emotional link, an individual's perception of himself/herself and the world as safe at early ages is of great importance in terms of directing his/her future relationships.

In the current study, it was found that while one of the sub-dimensions of the need for social approval, social withdrawal does not make contribution to the model, the sub-dimensions of sensitivity to others' judgments and leaving positive impressions make significant contributions to the model. When the literature related to these findings of the current study is reviewed, it is seen that the literature is very limited. Lack of emphasis put on the need for social approval, which is an important need for initiating and maintaining relationships, in the literature points to a gap. In the current study, it was also found that with increasing sensitivity to others' judgments, interpersonal competence scores also increase. For individuals living in Turkey, compliance in interpersonal relationships culturally emerges as an important component. In this regard, Kağıtçıbaşı (2010) stresses that expectations of the social environment are important in explaining human behaviors; yet, not enough importance has been attached to this issue. This finding of the current study can be explained by the fact that people sensitive to others' judgments can establish empathy in their interpersonal relationships and they can develop more agreeable characteristics by considering the demands of others. Another finding of the study is that with increasing scores of leaving positive impressions, interpersonal competence scores decrease. Parallel to this, Ellis and Harper (2010) reported that when individuals strive to receive social approval, they live according to others' wishes and expectations. These findings point out that people trying to make positive impressions repress themselves in interpersonal relationships and thus their interpersonal competence may weaken. For instance, in case of a conflict in which an individual is right, the individual can overcome the conflict by being assertive. Yet, when this individual is tended to be accepted and liked by others; that is he/she always wants to be the good child, he might prefer withdrawing to being assertive.

In light of the findings of the current study, it can be suggested that psychological training programs addressing the issues such as interpersonal competence, attachment and the need for social approval can be developed in departments of universities offering psychological counseling and guidance services to solve the problems experienced in interpersonal relationships. University students are in a period in which social interactions are widely experienced. Students' interpersonal skills are closely associated with their adaptation and happiness. Therefore, during psychological counseling sessions, a special emphasis can be put on attachment to parents that is an important predictor of interpersonal competence. Models investigating whether the variables of attachment and the need for social approval can be mediating variables in explaining interpersonal competence can be tested. Moreover, the relationship between attachment and interpersonal competence can be explored in relation to the gender of parent.